

Ochrona lasów.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa wydało na początku b. r. następujący okólnik do wszystkich pp. c. k. starostów :

Liczne spostrzeżenia w ostatnich czasach dowiodły, że pp. c. k. starostowie nie zajmują się dostatecznie sprawami lasowemi i nie poświęcają im tej uwagi, jakiej wymaga ta ważna gałąź gospodarstwa krajowego, powierzona dla względów dobra publicznego szczególnej opiece i nadzorowi władz administracyjnych.

Doniosłe znaczenia lasów nietylko ze stanowiska ekonomicznego, ale głównie także ze względów klimatycznych powszechnie uznane.

Powszechne są też skargi na ubytek lasów w kraju i notorycznie wiadomo, że ubytek ten pociąga za sobą nietylko nader szkodliwe skutki pod klimatycznym względem, ale także i wielce zgubne szczególnie dla uboższych warstw ludności podrożenie drzewa tak budowlanego, jak i opałowego.

Ciężkie ekonomiczne warunki, w jakich znajduje się obecnie gospodarstwo wiejskie, pobudza niestety wielu właścicieli lasów do nadmiernej ich eksploatacyi.

Mnożą się wypadki doszczętnych wyrębów, pustoszenia i niszczenia lasów, jakoteż samowładnych karczowań, w celu trwałej przemiany gruntów leśnych na grunta orne lub pastwiska.

Ochrona lasów jest więc wśród teraźniejszych stosunków jednym z najważniejszych, a zarazem trudnym zadaniem administracyi politycznej.

Działalność jednak pp. starostów na tem polu jest dotąd niedostateczną i nie dość skuteczną.

Z aktów spostrzeżono, że o wypadkach nielegalnego obchodzenia się z lasami władze dowiadują się niejednokrotnie zbyt późno, a to wtedy już, kiedy przywrócenie przestrzeni leśnych do stanu zgodnego z ustawą i prawidłami racjonalnej gospodarki leśnej jest nader utrudnione.

Szczególnie samowładne korczunki uchodzą często uwagi władz i zdarzały się wypadki, że c. k. Starostwo o wykorczeniu gruntów leśnych dowiadywało się dopiero po kilku, czasem kilkunastu latach i to niekiedy dopiero wtedy, gdy właściciel sam, chcąc zaciągnąć pożyczkę dla uregulowania swoich spraw majątkowych, zmuszony był prosić o dodatkowe pozwolenie o wykorczenie.

Jak to już zaznaczono w okólniku c. k. Namiestnictwa z dnia 14 listopada 1893 r. l. 54093, zdarzają się czasem nawet tego rodzaju wypadki, że właściciele korczą samowładnie grunta leśne, parcelują je, a następnie zatajając, że na tych gruntach ciąży obowiązek zalesienia, odprzedają je jako rolę, nie pomnąc na to, że postępowaniem takim dopuszczają się wprost oszustwa.

Istotnie nadużycie tego rodzaju ma całkiem niewątpliwe cechy ustawowe karygodnego oszustwa, ma tu bowiem miejsce wyrządzenie szkody (nabywcom gruntu nieuwiadomionym o obowiązku zalesienia) przez podstępne wprowadzenie w błąd. Przeciw tego rodzaju nieczym spekulacyom powinny występować c. k. Starostwa z całą energią i dbać o to, aby się wywiedzieć o nich dość wcześnie, w przeciwnym bowiem razie nietylko winni ujść mogą zasłużonej kary, ale zalesienie rozparcelowanych gruntów, na których nabywcy częstokroć pobudowali już budynki mieszkalne i gospodarskie, staje się prawie niewykonalnem bez narażenia nabywców na zupełną ekonomiczną ruinę.

Nakoniec dostrzeżono, że pp. c. k. starostowie nie dość zwracają uwagi na zalesienia wyrębów i samowładnie dokonanych korczowisk tak, że nietylko ciężący na mocy §. 3. ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 Dz. p. p. nr. 250 obowiązek prawidłowego zalesienia wyrębów nie bywa dopełniany, ale także nie bywają skutecznie zalesienia, nakazane bądź to w drodze przymusowej prawomocnymi orzeczeniami c. k. Starostw, bądź też jako ekwiwalent w zamian za dozwolone korczunki.

Niedostateczną jest ewidencya co do zalesiania tych ekwiwalentów. Zdarzyło się nawet w jednym z powiatów wschodniej Galicyi, że c. k. Starostwo udzieliło pozwolenia na wykarczowanie takiego gruntu, który był z mocy poprzedniego prawomocnego orzeczenia c. k. Starostwa przeznaczony pod zalesienia w zamian za dozwolony karczunek. W obec przedstawionych stosunków, obowiązkiem jest pp. c. k. starostów sprawom ochrony lasów poświęcić więcej uwagi niż dotychczas.

Jakkolwiek nie zapoznają, że w obec niedostatecznego personalu c. k. techników inspekcji leśnej, utrudnione jest poniekąd administracyi politycznej skuteczne nadzorowanie stosunków gospodarstwa lasowego, to jednak trudności te w obec doniosłości spraw lasowych ze względów dobra publicznego powinny być tylko pobudką dla pp. c. k. starostów do tem gorliwszego zajęcia się temi sprawami osobiście i wpływania z całym naciskiem na sprężyste i prawidłowe ich załatwianie w c. k. Starostwie.

Do współdziałania w tym celu, mianowicie do zasięgania informacyi o faktycznych stosunkach, do wykonywania poleceń Starostwa, do nadzorowania itp. mogą być z dobrym skutkiem użyte także niefachowe organa, podlegające c. k. starostwu, jako to: żanda.merya, zwierzchności gminne, przełożeni obszarów dworskich i t. p.

Będzie więc rzeczą pp. c. k. starostów na przyszłość z całą gorliwością i usilnością zapobiegać wszelkiemu nielegalnemu obchodzeniu się z lasami i czuwać nad prawidłowym ich gospodarowaniem.

Samowładnym karczowaniom gruntów leśnych należy tamę położyć.

Okoliczność, że karczowania, które przecież odbywają się jawnie i ukryć się nie dadzą, tak często uchodzą uwagi władz, świadczy tylko o rażącym braku nadzoru w tym kierunku.

Na przyszłość należy zarządzić skuteczną inwigilacyę za pośrednictwem organów podwładnych.

Baczną uwagę należy także zwrócić na wzmiankowane powyżej parcelowanie wykarczowanych gruntów leśnych w celach odprzedania parcel, jako gruntów ornych.

W tym kierunku obowiązkiem jest pp. c. k. starostów działać przede wszystkim zapobiegająco, a mianowicie pouczać i ostrzegać ludność przed tego rodzaju spekulacyami i w ogóle starać się niedopuszczyć do tego, by ludność we wskazany sposób była oszukiwaną i wyzyskiwaną.

Jeżeli zaś mimo to spekulacyjna sprzedaż wykarczowanych i rozparcelowanych gruntów dojdzie do skutku, należy bezzwłocznie pociągnąć winnych do surowej odpowiedzialności, a nadto w obec tego, że w razie wprowadzenia w błąd nabywców, sprzedaż taka ma cechy karygodnego oszustwa, odnieść się bezzwłocznie do c. k. Prokuratorji Państwa celem wdrożenia śledztwa sądowo-karnego.

Dozwolone karczunki gruntów leśnych należy — jak to już polecono w §. 3. rozporządzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 3 lipca 1873 l. 6953 dz. u. kr. nr. 261 — utrzymywać w dokładnej ewidencji za pomocą wykazu sporządzonego według formularza A), dołączonego do tego rozporządzenia.

Niezawisłe od wprowadzenia tego wykazu, obowiązani są pp. c. k. starostowie prawomocne orzeczenia, pozwalające na karczunki, w odpisach po jednym egzemplarzu, wraz ze szkicami przestrzeni karczunkowych udzielać właściwemu c. k. technikowi inspekcji leśnej i przedkładać c. k. Namiestnictwu. Obowiązku tego zechcą pp. c. k. starostowie ściśle dopełniać pod osobistą odpowiedzialnością.

Przekroczenie §§. 3 do 7 ustawy lasowej, jakoto: samowładne karczowanie, zaniedbanie zalesienia wyrębów w przepisany terminie, pustoszenie lasów lub w ogóle złe obchodzenie się z nimi, należy po przeprowadzonym ścisłym dochodzeniu po myśli § 23 ustawy lasowej karać z całą surowością, na jaką zezwalają prawne przepisy.

Obok orzeczeń karnych należy na podstawie opinii i wniosków przesłuchanych znawców, wydawać jasne i zwięzłe sformułowane zarządzenia, zmierzające do przyprowadzenia stosunków gospodarstwa lasowego do stanu prawidłowego, zgodnego z przepisami ustawy lasowej.

Ponieważ pp. c. k. starostowie zazwyczaj łączą w jednym i tem samym orzeczeniu postanowienia karne z wydaniami zarządzeniami leśno-gospodarczemi, co ze względów jurydycznych w obec odrębnych przepisów o postępowaniu karnem administracyjnem jest niewłaściwe, przeto polecam pp. c. k. starostom, aby na przyszłość, przeprowadzając dochodzenia w sprawach lasowych w obu wskazanych kierunkach równorzędnie wydawali oddzielnie orzeczenia karne, a oddzielnie zarządzenia leśno-gospodarcze, przytem zaznaczam, że po myśli §. 77 ustawy lasowej termin rekursu do c. k. Namiestnictwa wynosi przeciw orzecz-

niom karnym trzy dni, zaś przeciw innym zarządzeniom c. k. Starostwa czternaście dni.

Nakoniec widzę się spowodowanym zarządzić ściślejszą niż dotychczas kontrolę nad wykonaniem zalesień, objętych prawomocnymi orzeczeniami c. k. Starostw.

Przypominam, że według §. 4 powołanego powyżej rozporządzenia ministeryalnego z dnia 3 lipca 1873 dz. u. kr. nr. 161 c. k. Starostwa obowiązane są utrzymywać ewidencję nakazanych przez władzę zalesień zapomocą wykazu, sporządzonego według formularza B, dołączonego do tego rozporządzenia.

Wykaz taki, który odtąd należy jak najstaranniej prowadzić w c. k. Starostwie, ma obejmować wszelkie zalesienia jakiegokolwiek rodzaju, które mają być wykonane na podstawie prawomocnych orzeczeń c. k. Starostwa, a zatem nietylko

a) zalesienia nakazane w drodze przymusowej w wypadkach karczowania gruntów leśnych, zaniedbania zalesień w przepisany terminie, pustoszenia lasów lub złęgo obchodzenia się z nimi, ale także

b) wszelkie zalesienia na takich gruntach, które mają być zalesione jako ekwiwalenty w zamian za dozwolone karczunki.

Przy pomocy tych wykazów winni pp. c. k. starostowie w sposób wskazany w §. 4 powołanego rozporządzenia ministeryalnego tak osobiście jakoteż za pośrednictwem właściwych c. k. techników inspekcji leśnej i innych podwładnych organów c. k. starostwa, pilnie czuwać nad wykonaniem wykazanych zalesień, przekonywać się o ich postępie, przynaglać opieszających posiadaczy lasów i w ogóle wydawać wszelkie stosowne zarządzenia celem doprowadzenia zalesień do skutku.

Wykazy zalesień należy peryodycznie, a to 1. lutego o ka ż d e g o r o k u udzielać właściwym c. k. technikom inspekcji leśnej w celu inwigilacyi z odpowiednimi poleceniami i wskazówkami, jakoteż w tymże samym terminie przedkładać c. k. Namiestnictwu wraz z wyczerpującem sprawozdaniem o postępie zalesień w poprzedzającym roku kalendarzowym, o poczynionych w tej mierze spostrzeżeniach i wydanych zarządzeniach.

Terminu, wyznaczouego do przedkładania tych sprawozdań, które wciągnąć należy do ogólnego wykazu peryodycznych sprawozdań, zechcą pp. c. k. starostowie jak najściślej przestrzegać.

Wreszcie nadmieniam, że druki na wymienione powyżej wykazy A i B, odnoszące się do karczowań i zalesień, można

otrzymać bezpłatnie z ekonomatu c. k. Namiestnictwa, gdzie złożone są pod L. l. składowemi 240 i 241.

C. k. Namiestnik:
Piniński.
